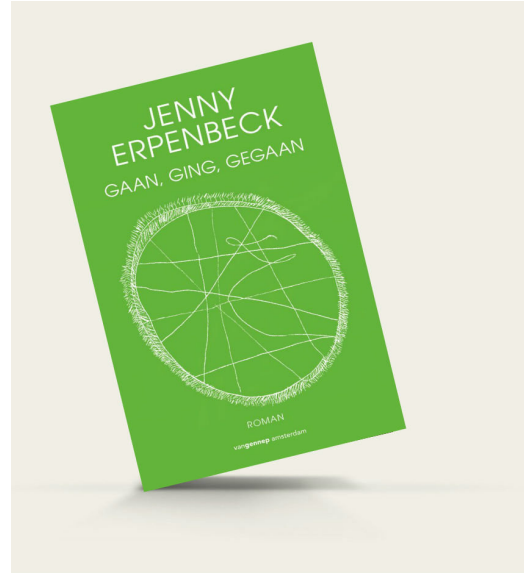

Kamperende Afrikanen in hartje Duitsland

Mini-recensie van het eerste boek dat we lezen in het Literatuurcafé

Berlijn 2013. Honderden Afrikaanse vluchtelingen houden de Oranienplatz in Berlijn Kreuzberg bezet. Ze kamperen in tenten, al een jaar of twee, in weer en wind, en of het nu sneeuwt of dat de zon schijnt. Ze leven van donaties. Hoe lang dat nog kan? Dat is niet duidelijk, ze worden 'geduld'et'. Zo heet dat in het Duits. Want deze vluchtelingen mogen er eigenlijk niet zijn. Volgens Dublin II - het verdrag dat bepaalt welk land verantwoordelijk is voor het in behandeling nemen van asielverzoeken - moeten ze in het land verblijven, waar zij het eerst hun voet op Europese bodem hebben gezet. Voor de meeste vluchtelingen is dat Italië.

Wat doen ze dan hier? Wat willen ze? Waar hopen ze op?

Dit vraagt de hoofdpersoon in de roman zich af. Dat is Richard, een emeritus klassieke filologie. Nu hij gepensioneerd is, heeft hij veel tijd. Wellicht te veel tijd. Hij woont alleen in een groot huis in het Oosten van Berlijn; zijn vrouw is een paar jaar geleden overleden. En hij moest zijn geliefde afstaan aan een andere man. Daar komt nog eens bij dat hij nooit helemaal thuis is "angekomen" in het Berlijn van na de val van de muur, Berlijn dat nu zo groot is, zo angstaanjagend groot.

Richard wordt nieuwsgierig. Nieuwsgierig naar het leven van deze Afrikanen, die na een overeenkomst met het bestuur van de Berlijnse stad in tijdelijke opvang worden geplaatst. De doorgewinterde wetenschapper Richard ziet een nieuw onderzoeksobject. Hij wil het leven van de 'vreemden' onderzoeken, een groep Afrikaanse mannen die hier naartoe gekomen is om te blijven, om hier te werken. Mensen, die hun families missen en willen steunen. Mensen die soms kapot gaan aan opgedane gruwelijke ervaringen in hun land van herkomst of de vreselijke momenten tijdens hun vlucht richting Europa.

'Gaan, ging, gegaan'. Zo heet de eerste roman die in het Farel Literatuurcafé behandeld wordt. De schrijver van het boek heet Jenny Erpenbeck. Zij is een van de gerenommeerdste hedendaagse Berlijnse schrijvers en is zelf ook, net als de hoofdpersoon van het boek, Richard, in Oost-Duitsland geboren en is vertrouwd met het gevoel nergens echt thuis te zijn. Het verhaal van de Duitse wetenschapper staat naast het verhaal van de Afrikaanse vluchteling. Het contrast van de verhalen is groot. Zo lijkt het althans. Want misschien valt dat wel mee. Wie weet. Dat gaan we samen uitzoeken in het Farel Literatuurcafé.

Eric Westerhof (Nederlands), Geraldine Quadout (Frans) en Julia Klosowski (Duits)